

Vzdělávací balíček

**Být
novinářem**

V ...

Občankáři

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

Představení balíčku:

Milí učitelé, otevřeli jste si balíček, který jsme dávali dohromady přes půl roku. Nápad vznikl z potřeby přiblížit žákům fungování politických systémů v jiných zemích. Stále nám v mediálním prostoru chybí více zahraničního zpravodajství. Tuzemské problémy jsou jistě důležité, ale mají své přes hraniční, popřípadě mezinárodní kontexty. Jak moudře Bible praví: „Jak to, že vidíš *třísku* v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ?“ (Mt 7,3)... aneb Někdy se příčiny, následky a řešení hledají líp na něčem, co se nás bezprostředně netýká.

Vybrali jsem pro Vás země: **Slovensko, Polsko, Bělorusko.**

Země, které se od sebe liší historií i současností a v budoucnu je pravděpodobné, že se jejich vývoj bude oddalovat ještě více. Přesto jsou to země, kde můžeme sledovat jevy, které známe buď z naší minulosti, současnosti a kterým by bylo dobré se vyhnout.

Přes příběhy novinářů, novin nebo televizních stanic vám prostřednictvím přednášek a lekcí ukážeme, o které jevy jde.

Můžete se těšit na přednášku **Petera Bárdyho** (šéfa Jána Kuciaka), **Andreje Poleščuka**, **Dany Drábové** nebo např. **Vítka Dostála** z Asociace pro mezinárodní otázky). Lekce jsou vytvářené tak, že je zvládne použít i učitel/ka, který/á nemá hluboké politicko-historické znalosti o jednotlivé zemi. A nebojte, v přednášce najdete vše, co byste potřebovali k diskuzi s žáky.

K přednáškám, jak již bývá naším dobrým zvykem, jsme pro Vás vytvořili autorské lekce přímo do hodin, které si můžete jakkoliv upravit, popřípadě použít jen část, text, ukázkou, prezentaci.

Jedná se vždy o aktuální vstupy do politických situací jednotlivých zemí skrze optiku médií, v přednášce vždy dostanete i historický kontext. Na konci kapitol i publikace najdete linky na starší lekce, popřípadě přednášky se souvisejícím tématem.

Závěr věnujeme starším lekcím a přednáškám týkajících se našeho mediálního prostoru, balíček obsahuje i lekce k Ukrajině, které vytvořili naši zkušení didaktici, spojujícím motivem budou opět média.

Občankáři

Pokud Vám naše činnost dává smysl, prosím podpořte nás:

<https://www.obcankari.cz/podporte-nas>

Představení balíčku:

Publikace vznikla díky podpoře:

„Projekt podpořila Nadace OSF v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a posílení kapacit neziskových organizací. Cílem programu je dále inspirace k aktivnímu občanství a pomoc znevýhodněným skupinám. Program Active Citizens Fund vstoupil do České republiky v září roku 2019 s cílem podpořit neziskové organizace neohledně na jejich velikost a zkušenosti. V České republice jej spravuje konsorcium, které tvoří Nadace OSF, Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a Skautský institut. Program je realizován v rámci Fondů EHP a Norska 2014–2021. Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají státy Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce s 15 evropskými státy. Důležitým posláním programu je také spolupráce mezi Českou republikou a dárcovskými státy. Jde o spolupráci mezi českými neziskovými organizacemi a organizacemi z Islandu, Lichtenštejnska a Norska.“

Island
Lichtenstein **Active**
Norway **citizens fund**

A. Být novinářem na... Slovensku

Lekce + Rozhovor + Publikace

Systém našeho člověka

LEKCE

Lekce si klade za cíl skrze příběh zavražděného novináře Jána Kuciaka a jeho snoubenky Martiny Kušnírové představit systém, který dlouhodobě fungoval na Slovensku, kdy struktury připomínající mafii vytvořily tzv. stát ve státě, čímž ho ukradli svým občanům, kořeny systému sahají až do dob minulého režimu. Lekce je uvedena rozhovorem s Peterem Bárďym, který je určen učitelům, ale ti link klidně mohou zaslat i svým žákům.

<https://www.obcankari.cz/edukacni-material-system-naseho-cloveka>

Peter Bárďy

ROZHOVOR

Šéfredaktor internetového zpravodajského portálu Aktuality.sk, bývalý zaměstnavatel Jána Kuciaka Peter Bárďy pro Občankáře natočil rozhovor, kde vás seznámí se systémem, který na Slovensku dlouho fungoval, i se způsobem práce Jána Kuciaka.

<https://www.youtube.com/watch?v=QPGen1Bn-mA>

Neděkuj, pamatuj

PUBLIKACE

Lekce *Systém našeho člověka* vznikla i na základě textů z této publikace, kterou vydala Investigace.cz. „Neděkuj, pamatuj.“ To bývala odpověď Jána Kuciaka pokaždé, když mu chtěl někdo poděkovat za laskavost, za pomoc nebo jen za zaplacení piva. V případě vraždy Jána a Martiny tato slovní hříčka nabývá mnohem hlubšího významu. Je totiž naprosto zbytečné, aby někdo děkoval Jánovi a Martině za to, že obětovali své životy a Slovensko tím získalo naději na změnu. Je ale naopak nezbytné, abychom na jejich oběť pamatovali.

<https://www.investigace.cz/nedekuj-pamatuj/>

A. Být novinářem na... Slovensku

Podpora

Podporujme kvalitní žurnalistiku

Podporujme kvalitní žurnalistiku i finančně – Občankáři přispěli na konto Investigace.cz:

<https://www.investigace.cz/podpora-a-dekujeme/>

(i jsme si koupili někteří trička)

Podpořit můžete i **Aktuality.sk**:

https://www.aktuality.sk/navyse/?utm_source=zive.sk&utm_medium=header&utm_campaign=premium-button&affiliate=zive

A1. Slovensko

Starší lekce se souvisejícím tématem

Demokratické instituce jsou skvělá věc, jen v nich působí pár strašných lidí.

LEKCE

Časově náročná aktivita kombinuje skupinovou a individuální práci a je vhodná pro distanční i běžnou výuku především občanky a ZSV, ale i dějepisu, literatury a mediální výchovy. Jejím cílem je zprostředkovat kontext a podpořit reflexi filmu Aarona Sorkina CHICAGSKÝ TRIBUNÁL (<https://www.csfd.cz/film/237309-chicagsky-tribunal/prehled/>) o procesu s aktivisty demonstrací během sjezdu demokratické strany v srpnu 1968. Může sloužit jako úvod nebo doplnění učiva o právu, ústavě, podobách občanského angažmá apod., aktivitu lze konkrétněji směřovat pomocí vlastních úkolů nebo otázek. Aktivita se NEZABÝVÁ smysluplností války ve Vietnamu a nijak blíže nezkoumá ani nehodnotí politické postoje jednotlivých aktérů, je na žácích, aby se k těmhle tématům, pokud chtějí, vyslovili. Scénář filmu vznikl před více než deseti lety, doporučujeme se proto vyhnout přemrštěné aktualizaci a soustředit se spíše na dějiny hnutí za občanská práva a na vztah občana a soudní a exekutivní moci.

Film je k dispozici na Netflixu, který umožňuje první měsíc sledování zdarma.

<https://www.obcankari.cz/edukacni-material-democraticke-instituce-jsou-skvela-vec-jen-v-nich-pusobi-par-strasnych-lidi>

B. Být novinářem v... Polsku

Lekce + Přednášky

Stav demokracie v Polsku a jeho odraz v médiích

LEKCE

Cílem této lekce si uvědomit vztah právního státu a jeho odraz na mediální scéně, v tomto případě v Polsku. Polská společnost je hluboce názorově rozdělená v mnoha oblastech, což se právě na mediální scéně projevuje. Zároveň tato lekce ukazuje tlak, který vládní strana dokáže vyvinout na média a ovlivnit tak oběh a rámování některých informací.

<https://www.obcankari.cz/edukacni-material-stav-demokracie-v-polsku-jeho-odraz-v-mediich>

O Polsku s Vitem Dostálem

PŘEDNÁŠKY

Mezi Polskem a evropskými institucemi dochází v posledních letech ke sporu ohledně dodržování principů právního státu. Jaká pravidla je nezbytné v EU dodržovat? Jakým způsobem je Polsko porušuje a proč je Varšava přesvědčená, že k žádnému porušení unijních regulí nedochází? Z jakého důvodu Poláci stále podporují vládu, která je evropskými institucemi odsuzována? Jakým vývojem prošlo Polsko v posledních sedmi letech – od nástupu Práva a spravedlnost k vládě – a co tomuto období předcházelo?

Vít Dostál je výkonným ředitelem AMO, odborně se zaměřuje na českou zahraniční a evropskou politiku, středoevropskou spolupráci a polskou zahraniční i vnitřní politiku. Vít Dostál s Asociací spolupracuje od roku 2006. Je autorem a editorem řady publikací věnovaných české zahraniční politice a střední Evropě. Vystupuje na konferencích a v médiích. V roce 2017 ukončil disertační práci na téma „Paradiplomacie českých krajů“ doktorský program Evropských studií na Masarykově univerzitě v Brně. Absolvoval studijní a pracovní stáže ve Varšavě a Bruselu. Tweety od uživatele @VitDostal

a) Kam směřuje současné Polsko a co je toho příčinou?

<https://www.youtube.com/watch?v=EHcmXGy2wR4>

B. Být novinářem v... Polsku

Lekce + Přednášky

b) Svoboda médií v Polsku.

<https://www.youtube.com/watch?v=YO-ORtSYNxw>

c) Polské problémy s právním státem:

<https://www.youtube.com/watch?v=E2u9RJ4D3UQ>

B1. Polsko

Starší lekce a přednáška se souvisejícím tématem

Polsko-běloruská hranice: Jak pomáháme

LEKCE

Je únor 2022, více než půl roku od propuknutí migrační krize, ve které se běženci snaží dostat do Evropy přes litevskou a polskou hranici. Jak víme, nejedná se o spontánní útěk. Lidé jsou k hranicím Evropy organizovaně převáženi za aktivní účasti Lukašenkova režimu. Bělorusko si za převoz nechává platit a navíc migranti plní roli živé munice se skvělou palební silou. Jen málo faktorů jako postoj k migraci dokáže Evropu stejně spolehlivě destabilizovat.

Předmětem metodiky, kterou vám nabízíme, není hodnotová analýza toho, jak jsme migrační krizi zvládli nebo nezvládli, ale uvědomění si role, kterou Evropa sehrála. Pracovní list Co dělá Evropa? určitě poslouží nejen v souvislosti s děním kolem migrace. Můžete ho využít i při výuce o Evropské unii pro uvědomění si její role a kompetencí. Pracovní list Co dělají Evropané možná zase povzbudí občanskou angažovanost a výstupem by mohla být „tabule cti“, která se ve třídě vystaví na čestné místo.

<https://www.obcankari.cz/edukacni-material-polsko-beloruska-hranice-jak-pomahame>

Situace na hranici Bělorusko-EU

VIDEO

V průběhu migrační krize v roce 2021 se v rámci Evropské unie řešila situace běženců na hranicích s Litvou a Polskem na čtyřech úrovních: politické, operační, humanitární a ekonomické. Konkrétní opatření představí Karolína Kottová ze Zastoupení Evropské komise v ČR. Video je metodicky zpracováno pro potřeby žáků ZŠ a SŠ zde.

<https://www.youtube.com/watch?v=WpBCfnid-x8>

Polsko a Maďarsko: Cesta od liberalismu

PUBLIKACE

Lucie Sulovská se narodila v roce 1996 v Pardubicích. Studovala politologii a mezinárodní vztahy na Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity

B1. Polsko

Starší lekce a přednáška se souvisejícím tématem

Karlový. Působila jako komentátorka Týdeníku Echo. Zabývá se střední Evropou, zejména Polskem a Maďarskem.

<https://newdirection.online/2018-publications-pdf/ND-Sulovska-web.pdf>

C. Být novinářem v... Bělorusku

Lekce + Přednáška

O odvaze a stavu po ní (Protirežimní protesty v Bělorusku)

LEKCE

Tři jednoduché aktivity, které je možné realizovat samostatně nebo v návaznosti, by měly přiblížit v čase občanské protesty proti Lukašenkově diktatuře a vést k přemýšlení o vytrvalosti, o generační výměně, a především o šancích a riziku, která vystoupení proti diktatuře obnášejí. V první fázi žáci prozkoumají web organizace Reportéři bez hranic, který na základě pěti kategorií definuje míru svobody médií v jednotlivých zemích, ve druhé se pokusí na základě série fotografií popsat podoby občanského odporu v posledních šestnácti letech, a ve třetí, časově nejnáročnější, srovnají výpovědi účastníků demonstrací v letech 2010 a 2020 na základě dokumentárního filmu a textu z knihy běloruské spisovatelky Světlany Alexijevičové.

<https://www.obcankari.cz/edukacni-material-o-odvaze-stavu-po-ni-protirezimni-protesty-v-belorusku>

Lekce vychází z přednášky:

Andrej Poleščuk: Ukrajina a Bělorusko

PŘEDNÁŠKA

Jak souvisí dění v Bělorusku se situací na Ukrajině? Kdo je Alexandr Lukašenko - kdy byl zvolen, jak utužoval svůj režim a jak se z něho nakonec stál diktátor? Tématem bude i přiblížení politických represí z roku 2020. Jaké jsou vztahy Lukašenka k Ruské federaci a konkrétně Vladimírem Putinem, ale i se Západem? Známe roli Běloruska po roce 2014 (Minsk jako místo pro vyjednávání)? Jaká je role Běloruska v konfliktu a proč je Bělorusko považováno za agresora, ovlivní to vztahy mezi oběma zeměmi? Více o práci běloruských dobrovolníků, kteří bojují na straně Ukrajiny a následně o tom, proč se běloruské jednotky přímo nezapojily do konfliktu.

Andrej Poleščuk je student Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Původem Bělorus, který žije v Česku již 18 let. Od začátku války se věnuje zpravodajství o Ukrajině, a to zejména na sociální síti Twitter.

<https://youtu.be/rl7LP3nMaa8?t=1>

C1. Bělorusko

Starší lekce a přednáška se souvisejícím tématem

Balíček lekcí k Bělorusku

Odkaz obsahuje dvě „startovací“ aktivity pro skupinovou práci, určené mimo jiné i češtinářům a občankářům a zaměřené na občanské protesty proti běloruské vládě. Obě pracují s uměleckými díly: VZDOR JAKO VYŠITÝ s dílem běloruské výtvarnice Rufiny Bazlové, ZBOŘ TU ZEĎ s písní Zdi (Ěstaca), která provázela hnutí odporu ve frankistickém Španělsku, Solidaritu v Polsku a v současnosti zní na běloruských náměstích. Lekce jsou doplněné linky na debatu a přednášky (Alena Marková, Petruška Šustorvá, Libor Dvořák).

<https://www.obcankari.cz/edukacni-material-neprestavat-busit-do-zdi-belorusky-balicek>

Ondřej Soukup: Osud novinářů v autoritářských státech (příklad Ruska a Běloruska)

PŘEDNÁŠKA

Úkolem novinářů, alespoň těch, kteří jsou hodni toho jména, je nezávisle a objektivně informovat své čtenáře, posluchače a diváky o tom, co se skutečně děje. Což logicky vadí těm, kteří se snaží vytvářet svůj pozitivní mediální obraz. Známe to i z Česka. Jenže v režimech jako je Bělorusko nebo Rusko to není o nepouštění na tiskovky nebo hanlivých výročí. Zde jde bez nadsázky o svobodu i o život. V zasedačce ruského nezávislého listu Novaja gazeta visí portréty čtyřech zavražděných členů redakce, z nichž asi i mimo Rusko byla nejznámější Anna Politkovskaja. V Bělorusku jsou momentálně ve vězení desítky novinářů. Jedna novinářka z televize Belsat stáhla utéct na Ukrajinu a úřady zatklý manžela její sestry a vyšetřovatel jí zavolal, že dokud se nevrátí do Běloruska, toho muže nepustí. O tom, co hrozí novinářům, se na vlastní kůži přesvědčil Raman Pratasevič, kvůli kterému donutily běloruské úřady přistát v Minsku letadlo společnosti Ryanair a dnes mu hrozí až dvanáct let vězení.

Ondřej Soukup je redaktorem zahraniční redakce Hospodářských novin, což je v zásadě záminka, jak se věnovat předmětu svého životního zájmu, tedy Rusku a dalším republikám bývalého Sovětského svazu a dostávat za to zapláceno. Celkem v Moskvě strávil necelých osm let, naposledy jako dopisovatel HN.

<https://www.youtube.com/watch?v=rEVDqqFp0Ik>

C1. Bělorusko

Starší lekce a přednáška se souvisejícím tématem

Příběh Romana Protaseviče a uneseného letadla

LEKCE

<https://www.obcankari.cz/edukacni-material-smutna-lekce-demokracie-unesli-kvuli-nemu-letadlo-1>

D. Být novinářem v... době krize

Starší, ale aktuální přednáška

Jan Motal: Média jako strážci demokracie v časech globálních krizí

PŘEDNÁŠKA

Jakou roli hrají a mají hrát média v krizových situacích, při nouzových stavech, ve zvládnutí katastrof a globálních krizích? Čím se média sama podílí na rozpoutávání krizí a jak je naopak mohou pomáhat zvládat? Kde je hranice mezi žurnalistikou a informačním servisem? Jaké úkoly média postindustriální společnosti mají ve chvíli, kdy utichnou školy, kavárny a náměstí? Ve světle výzev rizikové společnosti 21. století (globální zdravotní výzvy, uprchlická katastrofa, environmentální krize, terorismus) musí být dnes žurnalistika připravena reagovat pohotově, odvážně a v souladu s hodnotovými východisky mediální etiky. Přednáška vymezí povinnosti demokratických médií v globální rizikové společnosti a na příkladu pandemie COVID-19 z letošního jara analyticky představí, v čem novináři obvykle selhávají a jaké jsou jejich možnosti naopak přispívat k řešení globálních krizí. Pozornost bude věnována srovnání s tzv. uprchlickou krizí z roku 2015 i výzvami environmentální krize, již čelíme.

Doc. MgA. Jan Motal, Ph.D. se systematicky věnuje etice médií a umění jako pedagog a teoretik od roku 2012, kdy začal etiku vyučovat na Katedře mediálních studií a žurnalistiky na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. K tomuto tématu jej dovedla jednak jeho vlastní zkušenost režiséra a dramaturga, ale i zájem o hermeneutickou filozofii, které se věnoval již ve svojí disertaci. Od roku 2015 působí v Kabinetu pro výzkum divadla a dramatu na Divadelní fakultě JAMU, kde pokračuje v prohlubování filozofické reflexe umění a médií se zaměřením na jejich roli v kultuře dialogu a ekokritiku. Jako hostující lektor přednášel o etice pro různé univerzitní i neziskové instituce v Česku i zahraničí, pravidelně publikuje a účastní se konferencí. Spolupracuje s oborovými organizacemi, jako je např. Nadační fond nezávislé žurnalistiky. V roce 2016 mu vyšla oceněná monografie Dialog uměním obhajující význam umění pro sociální dialog. V roce 2018 potom publikoval výběr svých komentářů a glos o krizi demokratické kultury pod názvem Průhledné zrcadlo. Je autorem vzdělávacích stránek o mediální etice – www.medialnietika.cz.

<https://www.youtube.com/watch?v=gfJDZYvCog>

E. Být novinářem v... České republice

Starší, ale aktuální přednášky a lekce

Ivana Svobodová: Co se děje v Radě ČT?

PŘEDNÁŠKA

Způsob, jakým se vybírají radní, kteří pak působí v kontrolním orgánu České televize, je odbornou veřejností kritizováno mnoho let. V poslední době se situace vyhroutil a poslanci posílají do rad lidi podle jednoduchého klíče: „Rozumíte tomu a chápete roli kontroly? Pak neprojdete. Jste kritik ČT nebo bývalý zaměstnanec ČT, co má důvod se pomstít vedení? Vítejte.“ Část radních dnes působí spíše jako skupina vybraná k šikaně ředitele ČT, než jako kontroloři, a to vše se děje v aranžmá s policejním doprovodem jedné z radních. Co je skutečným cílem radních, jak podobná situace dopadla například na Slovensku – a mohou to vyřešit volby?

Ivana Svobodová: Posledních 10 let reportérka týdeníku Respekt, předtím pracovala v časopise Týden a v MF DNES. Věnuje se reportážím a tématům souvisejícím s politikou. Sleduje jednání mediálních rad a v poslední době zejména dění v Radě ČT a na lince mezi radou a sněmovnou.

<https://www.youtube.com/watch?v=7JJYPbaegA>

Václav Moravec: Publicistika ve veřejnoprávních médiích

PŘEDNÁŠKA

Publicistika ve veřejnoprávních médiích; možnosti a limity aneb Nová krize České televize? Přednáška s následnou diskusí se zaměří na specifika publicistiky jako součásti žurnalistiky, rozdíl mezi publicistikou a zpravodajstvím a na proměny médií veřejné služby v komparaci ČR a evropských zemí.

Václav Moravec působí jako vysokoškolský pedagog na katedrách žurnalistiky IKSŽ FSV UK v Praze, kde je rovněž vedoucím Střediska žurnalistiky umělé inteligence a produkce FAMU. Předmětem jeho odborného zájmu jsou novinářská etika, internetová a automatizovaná žurnalistika, konvergence audiovizuálních médií. Veřejnosti je znám jako moderátor a dramaturg České televize. Za svou práci získal několik ocenění (např. Novinářská křepelka, Elsa či TýTý).

<https://www.youtube.com/watch?v=9VI4-4oNUVE>

E. Být novinářem v... České republice

Starší, ale aktuální přednášky a lekce

Média a slepé skvrny

LEKCE

Lekce si klade za cíl seznámit žáky s jevem, kdy se užívá informace o etnickém původu nebo národnosti člověka bez logické souvislosti s popisovanou událostí. Cílem je, aby žáci byli schopni popsat situace, kdy je informace nutné užít a proč, také se ale byli schopni vymezit článkům, kdy odkazování k původu člověka je nesmyslné, nijak nesouvisí s medializovanou zprávou.

<https://www.obcankari.cz/edukacni-material-media-slepe-skvorny>

My nepotřebujeme lidi nadané, my potřebujeme lidi oddané...

LEKCE

V rámci aktivity budou žáci diskutovat o pojmech cenzura a autocenzura. Aktivita se zaměří na podoby cenzury a autocenzury v tištěných médiích od normalizace po současnost. Žáci prezentují své postoje k profesi novináře obecně. Formou skupinové práce vytváří vlastní etický kodex pro novináře. Žáci by měli mít povědomí o událostech během pražského jara a době následující.

<https://www.obcankari.cz/edukacni-material-my-nepotrebujeme-lidi-nadane-my-potrebujeme-lidi-oddane>

F. Být novinářem v... rusko-ukrajinském konfliktu

Přednášky a lekce

Václav Černožorský: Veřejnoprávní novinář na Ukrajině

PŘEDNÁŠKA

Jakým způsobem novinář veřejnoprávního média připravuje spoty ze zahraničí? Z konfliktů? Z Ukrajiny? Jaké hodnoty ctí? Jak shání informace, jak si je ověřuje? Nejen o Ukrajině si můžete povídat s Václavem Černožorským. Václav Černožorský v zahraniční redakci ČT pracuje od roku 2012. Natáčel mimo jiné v Jižní Africe, Angole, na Balkáně. Od roku 2015 působil tři a půl roku jako zahraniční zpravodaj v Německu. Od ledna 2019 pracuje v tureckém Istanbulu. Ve válce na Ukrajině natáčel během dosavadních dvou misí dohromady déle než šest týdnů. Jakým způsobem novinář veřejnoprávního média připravuje spoty ze zahraničí? Z konfliktů? Z Ukrajiny? Jaké hodnoty ctí? Jak shání informace, jak si je ověřuje? Nejen o Ukrajině si můžete povídat s Václavem Černožorským. Václav Černožorský v zahraniční redakci ČT pracuje od roku 2012. Natáčel mimo jiné v Jižní Africe, Angole, na Balkáně. Od roku 2015 působil tři a půl roku jako zahraniční zpravodaj v Německu. Od ledna 2019 pracuje v tureckém Istanbulu. Ve válce na Ukrajině natáčel během dosavadních dvou misí dohromady déle než šest týdnů.

<https://youtu.be/piPQ1oWuGN0?t=1>

Tomáš Forró: Reportáže z Donbasu

PŘEDNÁŠKA

Tomáš Forró je nezávislý reportér, který se zabývá konfliktními a krizovými oblastmi na celém světě. Tři roky působil v bojové zóně na východní Ukrajině, a to na územích kontrolovaných separatisty – jako jediný západní novinář, který tam nepracoval pro ruskou propagandu. Na online setkání poví o svojí cestě válečnou Ukrajinou dva týdny po rozpoutání konfliktu. O co se bojovalo na začátku a o co se bojuje nyní, proč je to tak a proč Ukrajina ani po skončení války nebude nikdy tím stejným místem, jako jsme ji znali?

<https://youtu.be/eht27xT9xMk?t=1>

F. Být novinářem v... rusko-ukrajinském konfliktu

Přednášky a lekce

Útok Ruska na Ukrajinu z pohledu médií

LEKCE

Základem metodiky jsou čtyři texty o ruské invazi, texty jsou z různých médií a úkolem studentů je ve skupinách vyplnit pracovní list, analyzovat texty, ověřovat informace a kriticky myslet. Metodika nabízí i několik doplňujících aktivit, které se dotýkají médií v souvislosti s ruským útokem na Ukrajinu.

<https://www.obcankari.cz/edukacni-materialy?page=5>

Kdo si vede lépe – Informační válka v průběhu ruské agrese na Ukrajině

LEKCE

Vzdělávací aktivita se věnuje analýze vybraných postů na sociálních sítích týkající se informační války v průběhu ruské agrese na Ukrajině.

<https://www.obcankari.cz/edukacni-material-kdo-si-vede-lepe-informacni-valka-v-prubehu-ruske-agrese-na-ukrajine>

G. Související balíčky a přednášky

Přednáška + Lekce + Balíček

Dana Drábová: Od Černobylu k dnešku

PŘEDNÁŠKA

Ing. Dana Drábová, Ph.D., dr.h.c. (1961) je předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost. Vystudovala jaderné inženýrství na FJFI ČVUT. Od promoce v roce 1985 se věnuje hodnocení a regulaci rizik jaderných technologií. Předsedá Komisi pro bezpečnostní standardy Mezinárodní agentury pro atomovou energii. Zúčastnila se řady expertních misí MAEA zaměřených na zlepšování dozorného rámce v oblasti radiační ochrany a jaderné bezpečnosti v rozvojových zemích (Arménie, Moldávie, Uzbekistán, Ukrajina, Jordánsko, Pákistán, Čína apod.) V období 2006 až 2009 byla předsedkyní Asociace západoevropských jaderných dozorců (WENRA). V posledních letech se věnuje obecnějším souvislostem světa, energii a energetice, spolu s profesorem Václavem Pačesem předsedala II. Nezávislé energetické komisi. Je členkou mimo jiné Správní a Vědecké rady ČVUT. Je komunální političkou, místostarostkou obce Pyšel a držitelkou státního vyznamenání Medaile Za zásluhy.

<https://youtu.be/m6Xbvr9gw-c?t=1>

Jak na integraci ukrajinských uprchlíků?

LEKCE

Válka se nevede jen na frontových liniích, ale její vedlejší efekty se přesouvají i do okolních států. Jak si poradit s příchodem a následnou integrací ukrajinských uprchlíků? Žáci se stanou experty, kteří začnou řešit tento nelehký úkol, navrhnu krizový scénář a okusí meziresortní spolupráci. Jak komunikovat tento problém s veřejností?

<https://www.obcankari.cz/edukacni-material-jak-na-integraci-ukrajinskych-uprchliku>

Ukrajina a Rusko

VZDĚLÁVACÍ BALÍČEK

Vytvořili jsme pro vás balíček přednášek a lekcí k současné situaci na Ukrajině a v Rusku. Balíček obsahuje videa, která se týkají konfliktu z pohledu historiků, bezpečnostních analytiků i expertů na současné Rusko. K videím jsme vytvořili lekce přímo do hodin.

G. Související balíčky a přednášky

Přednáška + Lekce + Balíček

Věříme, že by vám balíček mohl pomoci lépe se orientovat v současném konfliktu a mít možnost v rámci debat s žáky se odkazovat na odborníky. Video jsou delší, tak jsme je raději rozdělili na kapitoly.

V závěrečné kapitole umísťujeme odkazy i na jiné projekty, o kterých se domníváme, že by učiteli mohly být nápomocny.

Na publikaci se podíleli: **Občankáři**, **Tajný učitel** a **JSNS**.

<https://www.obcankari.cz/edukacni-material-vzdelavaci-balicek-ukrajina-rusko>